

SCHAKEN

met Jac. Renes

De stelling van vorige week (uit een partij G. Peeters-R.v.d.Plasche) leent zich om na te gaan hoe diep schaakcomputers kunnen rekenen.

W. Kh1, Dh4, Th3, Tg1, Lg5, Pe2, h2, g2, b2, b3, a2, e5.

Z. Kh7, Dc6, Td7, Ta8, Lb7, Lf8, h5, g6, f7, e6, b4, a6.

De vraag was welke combinatie heeft zwart ter beschikking na 1)..., Kg8 2) Lf6?

Na bovenstaande zetten kan Zwart de partij beslissen met 2)..., Dg2 3) Tg2, Td1 4) Pg1, Lc5, waarna Wit verloren staat.

Een gemiddelde clubschaker ziet dit meteen (iets wat bevestigd wordt door een test met enkele jeugdspelers van GESS).

Anders ligt dit bij schaakcomputers. Wanneer een schaakcomputer ingesteld is op het doorrekenen van een stelling x-zetten diep (NB: de in de omloop zijnde schaakcomputers komen niet boven 4 zetten uit), zal hij deze combinatie niet vinden. Dat komt omdat Wit hier een dame voorstaat en het nog verhinderen kan met 5) Te3, Le3 6) h3.

Anders wordt dit indien een schaakcomputer ingesteld is op het doorrekenen tot dat er geen matdreiging meer is of tot dat een bepaalde tijd verstreken is. In dat geval zal een schaakcomputer deze combinatie wel vinden (NB: inderdaad werd deze combinatie door een bepaalde schaakcomputer gevonden). Reken een schaakcomputer door tot dat er niet meer mat dreigt, dan ligt het er aan hoe de stelling na 6) h3 beschouwd wordt. Er dreigt geen mat in één zet meer, maar wel volgt 6)...

Tg1 7) Kh2, Tg2 8) Kh1, Tg4 9) Lg1; mat. Een computer die het mat afbreekt wanneer er mat in één zet meer dreigt, dus niet vinden.

Rekent de computer daarentegen tot dat een bepaalde tijd verstreken is, dan wordt de combinatie wel gevonden: Wit heeft slechts maar zeer weinig mogelijkheden om het mat te verhinderen, wat door de computer diep kan worden berekend. Die mensen die reeds een schaakcomputer gekocht hebben (en dat zijn er zeer veel) kunnen dus nagaan hoe hun computer werkt. Interessant is daarbij ook nog de opgave van vorige week uit een partij E. Vaessen (Witte Dame) contra J. Renes (GESS) waarin Zwart aan zet was. Na Zwart's volgende zet gaf Wit welke? Een computer die een mat drie vooruit rekent dient deze combinatie te vinden, een mens kan hier waarschijnlijk meer mee.